

skolototajas preessch waldibas un fabeedribas elementar-
skolam, ladehl schi flola dabun ari pabalstu no waldibas
puses. Otra daitu roldarbu flola, kur seeveetem teel is-
mahziti shoda, fudraba un selta isschuwumi, smallako
spitschu isgatawoschana u. t. t. Labakee daitroldarbi, no-
derigi pilsgalmu, basnizu un bagatneetschu salonu isgres-
noschanai, tila isgatawoti schis flolas darbnizā; winas
raschojumi daishadās istahdēs Berline, Wihne, Minken,
Glasgowā un zitur eeguwa labalos panahlumus. Wiss-
pahrejais flolneetschu slaits tiebsneežibas un professionelā
flola 1890. gadā lihdsinajās 1716. Winu gada budschets
fastahweja no 50,000 markam, daitroldarbu darbnizas
budschets bija 10,000 marku leels.

Bes tam veļi beedribai bāuds zītas īpezielas amatneezības skolas, no kurām var pieņemt tipografijas darbu un fotogrāfijas skolas; no vienām išgadus iejet labs skaitis išmazījuschos burtlīdzchu, kuras pēcna 18 līdz 36 markas (apm. 9—18 rbt.) par nedēļu un tāpat labs skaitis telegrāfistenu, kuras darbu atrud tā privatās, tā valdības eestahdēs.

Tahsal Berlines seeweeschu beedriba darbojuses ari prastalo darbu strahdneetschu slahwolla uslaboschanas leetü. Beedriba eerihlojuse darba un strahdneetschu weetu apgahdaschanas biroju. 1890. g. jaur scho biroju tila peeprafasas 4030 strahdneeses un birojs peefolija 3006 strahdneeses. Beedriba eerihlojuse ari wiispahrejas isglihtibas fslolu, kui par 1 marku (apm. 45 ksp.) mehniescha mafkas strahdneeku lahtas meitenem pasneeds schahdas mahzibas: Wahzu gramatilu, laftschani, dailkraftschani, daschadas tirdsneezibas finaschanas, weselbas lopschanas mahzibu, vseedaschani, roldarbus u. t. t. Meitenes, kas heiguschas scho fslolu un tapat zitas schis beedribas eestahdes, weegli dabun weetas par faimneezem, lehlscham, masgatajam u. t. t. un nem leelalas algas, nela nediplometas seeweetes. Tad wehl eestahde „Viktoriastift“, kura inteligenzas seeweetes, pa leelalai datlai lauzineezes, kas eebrakuuschas galwas pilsebtä darbu mellet, atrod lehtu peemeschanas un ustureschanas weetu, lamehr beedriba winam atrod peenahzigas weetas. Eestahde atrodas biblioteka, flaweeres, notis u. t. t. Preelsch noteilta personu slaita eestahde pastabiv brihwis pansionats, kuru ustura labbdari, pa leelalai datlai leisareene Friedrich, kuras wahrda eestahde nosaupta.

Likhtigas beebrisas ar tahdeem pat mehrkeem eerihłotas
ari zitās weelās Wahzijā, tilai tam naw til sposchu pa-
nahkumu. Ta tab, samehr zitās walstis feeweetes leelatā
mehrā eeguwuschas augstaku isglichtibū un sinamā mehrā
ari politiſtas teefbas, tilmehr Wahzeetes pahralas ar
wideju un arodnezisli isglichtibū, kas leelalai datai fee-
weeschu nodroschina winu materielo slahwossli.

(Turpmaß weßL.)

Laikrakstu žinios un wiini zehloni.

No Dr. philos. B. Salischa.
H. Meissel.

II. (Betigas.)

Wer redlich steht, wird gekrönt.")
Goethe.

^{*)} Kas taisnīgi zīmējot vāinagois.

doto semi. Lahdu pat turibas ahtru isplatischanos war arti novehrot diwōs zitōs pagastōs, kur aifgahjeist is Widsemes nometuschees us dīshwi, proti Koschanowflas pagasta, Ostrowas aprinki un Gorskas pagasta, Porchowas aprinki. — Noworschewflas, Toropejlas un Cholmas aprinkos weetejee semneeli gadus 7—10 atpalak tur nometuschos aifgahjejus apfihmeja ar palamu "tchuchon" (чухонъ). Sinams, tareis aifgahjeji bija truhzigos apstahlidos; teem wajadseja apmestees us neissrachdatis mescha semes un pirmajos gados seemu paivadit no sareem pagatawotas bhubdas un tee bija speesti pahtilt gandrihs weenigi no mhlestibas dahwanam, bet tagad teem jau ir pa 10 gowju un wairal sirgu, wisas wajadrigos fainmeezibas chlas un tee jau fahluschi eeguht par dīmtu nromatos semes gabalus, 40—50 desetim leelus, par 20—40 rubleent par desetim.

Daudsi wehletos finat galweno eemeslu schah'dai weizigai aifgahjeju turibas attibstibai winu pehz Baltijas paranga erihlotas faimneezibas, kur tee semi apstrahdu latra gimene par fewi (участковая форма землевладения).

Schi wehlešchanas ori issazita tautsaimneegibas un rubneezibas pehtischanas komissijas ralstu krabjumā, kuri starp zītu teiktā, ka tanis apgalvotās, kuri pēcīlienās Vidzemes gubernāt, jau eerihsotās ori daudz atsevišķas faimneezibas, kurām līluschi pamatu aizgabjeit is Baltijas un la īhee aizgabjeji salihdsinot ar semneeleem, kuri farvu semi apstrahībā lopejā ihvačhumā (общивая пользование землею) azim redzot paleksot bagati. Cholmas, Toropežlas un pa daikai ori Veltisoluļas aprindēs, Plessawas gubernā, kā minētā ralstu krabjumā sagat, nometuschiās us dīshvi wairat nekā 250 Latweežchū un Igaunii aizgabjeju gimeņu, kuras farwas faimneezibas eerihslojuschas tabdās veetās kuri teem blakus dūhumijsches meežes semneesi mirsti hadu.

Lai pahrleezinatos, jaur lo tas issfaldrojas, issfahdajot programu un išgatawojot statistisks finas par aīsgahiejeem, ķeivisčla wehrība tīla greesta us to, la aīsgahieji fainneelo un semi apstrahdā: la kopīhpaschumu waj latrs savu semes gabalu par sevi.

No sawahltam finam redsams, la Pleskawas gubernā pavīsam 836 par dīsmtu eepirklu aīsgahieju fainneezību ar 50,850 desetinam semes, jeb 60 desetku us fainmeeļa; no ūcheem semi walda istaisīti starp zīteem, ar kureem ari dīshwo lopā weendā nometnē, — 188 fainmeku jeb 22,8%, jeb wairak nela peelīta data no wiseem aīsgahieju gruntneeleem. Ūcheem istaisītem gruntneeleem peeder 9759 deset. semes, jeb 52 deset. latrai fainneezībai, tamehr us atsevišķo gruntneelu fainneezības īsnahk pa $63\frac{1}{3}$ deset., jeb 11 deset. wairak. Ka istaisīta semes waldischana fainmekus nebūt nekāvē išvehletees laukfainneezības sistēmu un seħjas mainu samehrā ar weetejeem prastījumeem, redsam no ūchahdeem peemeħreem: no wiseem 836 aīsgahieju gruntneeleem fainneelo pehz triħslauku sistemas — 398, pehz tschetrlauku — 311, pehz preezlauku — 58 un pehz seħħ- un wairak lauku sistemas — 68; pavīsam pehz triħslauku sistemas 398 jeb $47\frac{1}{2}\%$ un pehz wairak lauku — 438 jeb $52\frac{1}{2}\%$; un no istaisītem 188 gruntneeleem us 3 lauseem fainneelo 89, us tschetrem — 81, us preezem — 9 un us ūcheem un wairak lauseem 9; pavīsam pehz triħslauku sistemas $47\frac{1}{2}\%$ un pehz wairak lauku — $52\frac{1}{2}\%$, ta la īsnahk gandrihs weenads proz.

nahku meem, pret laufaimneebas maschinam, dselu arkleem, dselu ezescham, kaltiem ratiem, labeem pajuhgeem, ehrteem dshwolsteem, glihtem apgehrbeem, kreetnu pahrtstu. Wiss tas tam mode un neleetiba. Lauzineeli "Baltijas Wehstnescha" azis til nezeenigi, ka tee nedrihst ne godigi un peeklahjig gebrtees, ne dshwot ehrtos un weseligos dshwolstos, ne brault kaltos ratis, ne ari ehst salatus un wahritu gaku, ka galertu! Un lihdsigs gars, ka minetru ralstā, atspogutojas wiszaur "Baltijas Wehstnescha" un "Balss" flejas, lai gan weenmeht ne til laitā weida. Wisur us to paschu ween aishabdis, ka gruhtee laiksi zehlusschees no muhsu semloju, lauzineelu isschlehdibas, tukribas un ziteem netikumeem. — "Laiti sche nemas nau wainigi", ta "Balss" apgalwo, "bet gan zilveli paschi ar saweem pahrmehrigeem un pahrspihleteem pagehrejumeem un prasjumeeem rada grubtos laitus." (Slat. "Balss" scha gada 24. numurā nodrulato ralstu "kabds waheds par prezschanos un modi".) — Ne, gruhto laiku faknes pawisam tur zitur! Muhsu semloji wispahti tur tilpat mos wainigi zik "Balss" un "Baltijas Wehstnesis" nespējigis isnihzinat laufaimneebas maschinas, Sweedru arklus, dselu ezeschais, pespēst lauzineeleem tehrptees svehru ahdās, brault nelalteem rateem un dshwot duhmainās vīrtinās. — Savadi muhsu laiku lukturās eenaidneki! — Waldiba, kā to zeen. lasitaji reds ralstā "Par Latweescheem Gelsch-freevijā", til atsinigi istezas par Latweeschu tschallibu, laturibū, tauipibū, prezajās, ka tee isleeto jaunlaiku teknikas panahkumus, leeto semlopias maschinas, Sweedru arklus, mahlīgus mehslus, bet "Balt. Wehstnesim" tahdi dailti neleetiba un mode! — Tahdi eeslati, kā lukturai un attīstībai laitgi, apkarojami. — Ta pate nenowehliba, kas lauzineeleem leeds brault nelalteem rateem, parahdas ari "Baltijas Wehstnescha" un beedru zībā pret "Mahjas Weesī" un "Mahjas Weesa Mehneschrafsu". Waj nu scho zībau apshīmē ar "Indianeeschū lara dejā" waj zitadi, tas masāl fīwā, lukturai naidiga wina ir. Un kā Indianeeschi isleeto sagistetus erotschus, ka ari "Balss", "Baltijas Wehstnesim" un "Tehwījā" — wīj lihdsstī atkauti, ja tikai war zeret, ka ar teem wāres kaitet "Mahjas Weesī". Kā sawā laikā wiss tika daris pret Materu Jura "Semtopi" un "Teevu Wehstnesi", ta tagad pret "Mahjas Weesī". Bet welti tahdi nodomi! Welti Juhs tos ar rangat aplihwurot! Tauta Juhs isprot, winai Juhs wārs nelaisīseet smiltis azis. — Labi jau nu Jums buhtu, ja "Mahjas Weesa" un "Mehneschralsta" nebuhtu! Kas tee buhtu par selta laiskeem! Juhs waretu omuligi atdusetees. Ni, kas ta buhtu par weenu jaulu isdfishwi! Newajadsetu "Balss" ne wārs paplaschinat formata ne ari paleelmat "mīlsīgā" lihdsstrahdneelu būdscheta no 500 us 600 un ko domā pat us 800 rbl!! Waj tas nespāb? Un drangu schurnalām ari slaktos labali! Laudis abonetu to, un kā ka ar literārīsu un finīsu schurnalā ween pa laikam neapmeerinas, bet abonē bes ta ari wehl laudu politisku awisi, tad kertos rast pēc tas paschas "Balss". Bet nu "Mahjas Weesa Mehneschrafsa" abonenti pa laikam pastiellē "Mahjas Weesī", jo kā teem ari isnāb pat wesela rubli lehtal, nela "Austrums" ar "Balss", "Tehwījā" waj laudu zitu awisi. Luhl kapehā ari pa dalai remessis, ka "Baltijas Wehstnesis", "Balss" un "Tehwīja" pastahwigī

Labumi, kuri zetas fainneelosot us atsewischla semes gabala, naw noleedsami un neveens fainneels newur leegtschahdus galvenos labumus: lauki atrodas mahjäc tuwumä, weegli war iswest mehstus, ahtri aiseet pec darba un abtri pahnahk mahjä, arschana weegli isdarama, jo lauki atrodas weenä gabala un naw jaftaigä no weenas weetas us otru, art wor pehj patilfchanas waj garam val schlehrsam, jo lauki ir plati; seme nesuhd zaar robeschu eschäm un seh-jumi ari tildauds neisniblät fa pemehram ap robeschu eschäm schauru istaisitu laulgabalu maläs; ari pec lopu ganischanas atsewischläm fainneezibam ir sawi labumi: maja ganilla pahri dsenot tildauds nenobradä sahli, fa wiſu ganibas ihpaschneelu leela ganilla, kura nesad tildauds nenoehd, fa nobradä u. t. t. Tatschu ar wiſeem scheem labumeem wehl nebuht naw isslaibroti leeliskee panahlumi fainneezibä, kurus eeguwuschi aifgahjejt, famehra ar weetejeem kreewu semneeleem, jau tadehk ween ne, fa semes waldischanas formä nepastahw ne weenigais, ne ari galwenais semlopibas progresia faktors, jo fa mehs redsejäm, wairak nesa $\frac{1}{3}$ no aifgahjeju gruntneeleem un wairak nela $\frac{1}{3}$ no aifgahjeju nomneeleem nesaimneclo wis us atsewischleem semes gabaleem un tomehr tee turibas finä nemas neisschikras no pahrejeem, kuri fainneeko atsewischli, ta la mumis ja-atsifsi, fa aifgahjeju un weetejo semneelu fainneezibas isschikras weena no otras ne tilai semes waldischanas formä, het ari wehl daudsejädä gitadä finä. (Turpmal wehl.)

S i h f u m i.

Jauns isgudrojums. Tonografs un dseedaschanas fotografschana ir musikas laulā jaunalee isgudrojumi. Schim eewe hrojamam isgudrojumam par zehloni bija fīsīka Hladni slānu figurās. 1787. gadā schis flavenais akustikas pasinejs išdarīja schahdu mehgina jumu. Winsch vijoli saweenoja ar metala platiti, uz turas atradās smaliki uslāstības smiltis, pēc tam eewe hroja, ta pēc lozīna lusteschanas spehleschanas laulā smiltis sadalās sināmā lahtibā, radidamas slānu figurās, tas ir latvis musikas tonis smiltis rada savadu, tam līhdī figu tehlu. No ta laila un pat līhdī pē dejam lailam Hladni atradumam netika yegreesta nelahda praktiskā eewe hriba un tas pat spezialiileem nodereja par sinatnīsku laika īawelli. Togad radees Hladni darba weizmatajs fīsīka Golbrula Kurtīsa personā. Winsch išdomajis sevīschlu instrumentu, kas išvadīt til pareisās un tīras silvela balsīs atslānas, ta fīdās musikas figurās var noderet par krietnu mahzības līhdīselli musikas skolam: no tām skolens var redset, lahma figura winam jadseed, lai note buhtu pilnīgi tīra. Golbrula Kurtīsa instruments, kas nosaukts par „tonografu”, neween ir noderīgs dseedatajēem, kuri naw apdahwinati ar labu dīrdeschanas spehju, bet ari preelsch musikalistu „pjēsu” pareisu slānu kontroleschanas skolās. Preelsch slānu figuru radischanas isgudrotajis leeto maižījumu no labi ištaleteta wahramā fāhs un smaligrāudaina mergela. Pulveris teek uz platītes usbehrits kreeku sudraba nūdas 25 kapeiku formā un ieelumā; vēz tam teek aizināts labs un apdahwinats dseedatajīs, tīrsch musikāla truhbā eedseed wairāk notis, un — smiltis tuhlin fāhī fādalītees atsevišķās grupās, kas raksturo

weenu waj otru toni. Ta la smilchaineetrolschna teht us mergela farlanas platites pamata krabfas labi fadas, tad ar fotografeschanas aparatu no teem war dabuht foti pareissus un sladri faresamus nobisdejumus. Bilmela balsi tonograaf til pareissi dod atpalak, ta pehz flanas weeglt isschikt noti, las dseedata no lahda weenfahrscha dsee dataja waj dseedatajas, jeb ari no operu mahklineku balsim.

Audums no sirnelku tihleem. Jau pagah-jusčā gadusimtena fahkumā lahds Monpelje teehnefis Bon-de-Sent-Jlers nodarbojes ar sirnelku audsingashanu un atradis libdelli ar lo no sirnelku tihleem isgatavot audumu. No jchā auduma tila pagatavotas sekes un weens pahrs virlstainu zindu, kurus aiffubtija Parises finatnu akademijai, kur slovenais Neomirs (Reaumur) tos atsina par teizameem. Wehlak lahds Anglu leelwekalneels Roltz (Rault) eefahla isgatavot augsfā minetu audumu un auduma paraugu preefuhitija Londonas "Society of arts". Audumu divās stundās bija sa-auduschi Epeira diadema fugas 22 sirnelti. Audumu pagatavoschanai Natalis Raudo eeteiz sirnelus is Paragwajas, Argentinas republikas, Indijas, Kinas un Australijas. Scho sirnelku wišlabala fuga, ta schurnals "Revue des Scienses naturelles appliquées" faka, esot us Madagasclaras. Kahds Frantschu misionars Kambue ar teem isdrrijis kotti interesantus peh-tijumus. Schee sirnelti, kurus sauž par "Madagasclaras halabeem" waj "Nephila madagascariensis", ir milsga leeluma. Va auschanas laiku sirnelti teek laste eelisti pa 8 gabaleem leelobs pulzindōs; ar lahdas greeforschās slangas palihdsibu tee pee galwas teek fakerti tahdā wihsē, ta sirnelka pahejā dala libds ar kahrynam isspeschas laukā; pehz tam zaur tahdam tihawam, las kotti ahtri greefchas, no teem teek iswillts 40 metrus (apm. 136 pehdas) garsā sirnelka tihllis. Pehz tam wihi weetā teek nemti ziti sirnelti. Sirnelti, kuri teek palaisti svabadi, daschabi israhda fawu nemeeribu. Lai tos dabutu pee agrakā labā prakta, tad teem dod leelu wairumu muschu, las teem ari nober ta atlihdsiba par padarito darbu. Kambue peemin lahdu sirnelti, lursch 27 deenu laikā noaudis 400 metrus (apm. 1350 pehdas) sirnelku tihlla, bet pehz tam ari ahtri nobeidees. No wihi ta war spresti, ta drihiā laikā lundschu gresnalas drahnas tils pagatavotas no sirnelku tihleem, jo no pehdejeem dabun daubs smallalus pawedeenus nelā no sibda tabryineem.

Mahfsligi papira sobi. „The Worlds Paper Trade Review“ sino, ja Wahzijā eesahltis mahfsligu sobu veetā, kuras weenigi pagatawoja no porzelana un laula, leelot sobus is faspeestas papira weelas. Papira soobem, ja schurnals sino, esot neapfwerams labums: tee ne-^{esot} traufli un slabwot foli ilgu laisu. Ari mitrums neatlabiot nelahdu eespaidu yee papira soobem un winus deht to beesgan lehtas zenas latris warot eegahdatees.

la winsch wehl nesina, ka Latweetis nosaristi, bet eelam winsch
ziteem pahmet gruhtu galwu, tam gan pascham wajadsej
fawu galwu un prahtu wairat pahrbaudit. Par apkehrig
prahtu un gudru galwu pee A. Webera ari neleezina, ko
winsch jau ta famisejees, la wairs nepasibst pats fawejo, saw
beedra „Balt. Wehstn.“ lihdsstrahdneelu. Winsch „Mahja
Weesa“ lihdsstrahdneelu pullā usflaita ari „Pehrkon
dehlu“ (!!) un pahmet, ka tas teekot flaweis „par wis
pufigi isglihotu“, „patlahwigu“ un „jo kreetnu Lat
weeschu ralstneku un dsejneku“ („Balss“ sch. g. 34. num.
Man te jaisslaido, la tas negods man naw bijis win
redset fawu lihdsstrahdneelu starpa, lai tas fal fawu
nelaitigos, bet trotschaainos un sehwelmsmarschainos fibe
aus „Baltijas Wehstnescha“ smehde! „Baltijas Wehst
nesim“ Pehrkondehls un J. Pd. t. i. Pehrkondehls
masala isbewumā ir gan par lihdsstrahdneelu. Winsch i
tas pats, las ispehiti, la Getes „Fausta“ Greetina „Bini
gera flata zeesch breesmigas wehdera sahpes un newis dweh
feles mokas, la to wisi ziti domā. Webers ralsta „Univer
storenheit“ (bestauniba) un to mehr pats sala tatschu nepa
teefibu, sinadams, la runa nepateefibu, lad atkahrto „Bal
Wehstnescha“ un „Tehwija“ nepateeso apgalwojumu, it
es buhtu blakus stahdijees Haekelam. Ieb waj A. Weber
ram teesham buhtu tahda galwa, la tas ta newaretu sa
prasti? Sawā gudraja prahta tas ari fajauz Wahzijas
walsts elsamenu ar doktora elsamenu. Walsts elsamenu
dod teefibu eestahtees walsts deenastā, tamehr doktora grad
ir augstakais finatniss grads un dod tur teefibu palist pe
uniwerstatas un iset us profesuru tanī arodā, turā nolisk
daltera elsamens. Tā tad finatnissa titula ari profesoreen
zita naw, la tiski doktora tituls. — Sawadi, A. Weber
igs, Juhs fallaufeet melschas un tad tas drukajeet ka pa
teefibu. Mehs Juhs nemehrofim ar tahdu paschu meh
aullu. Apmeerinatees! Tomehr sahds wahrdius no
peetni: „Tas Waraidoschu Sanderis, tas farakstija „Bur
neeka stahstu“, tas isdewa „Balss“ pirmos gada gahjumus“
tā par Jums issatas Dr. phil. R. Ballobis, „nam wait
gluschi tagadejais. Pee zilweleem jau pa laikam tā, k
tee ar laiku few pascheem nemanot, sawus usflatus gros
us weenu waj otru puši, la tas, las jaunibā bijis karst
un dedsigi, ar laiku nogurst un apluhi, nespēji wairs p
dabiflo zetu tahlak attihstitees, bet zilā un atlahrto muhschan
tos paschus wejos wahrdus un usflatus, las warbuht wait
pawisam nesader ar laika prafijumeem. Par sevi nem
jau to newaram launā nemt — zilwels nu pa laikam
leelakā waj masala mehārā tahds, kohbu daba un apstahli
to oudsejuschi, un tuktribas līsums, dīshčānās palist agrā
stahwollī, walda wifur dabā — newaram launotees, k
lahds apluhst un pagurst, bet par dauds pagehrets, lai wi
ziti tihlojas pehz schi apguruschā usflateem un preelfs
sibmes.“ („Mahjas Weesa“ 1894. gada 25. numurā). —
Un Juhs usflati A. Webera lunga daschā fin
teesham wisaī vihwaini. Katra mahte raudās pa
tahdu dehlu ruhstas asaras, kutsch 8, 9, 10 un wairo
gadus studedams nelahda kursa nepabeids un la nebeiguli
atslahi augstslolu, lai gan tam naw truhžis lihdsfelku, kate
prahtgis zilwels par tahdu latvianu noflums (Wahzijas
peemehram uniwerstatas tahdu weenlahrchi isslehdus un po
studentu korporācijas mehos isslumti is fawa widus), Juhs tu
preti tahdu pahrtahjeet un tahdejadi weizineet tahdas t
nosobamas un graismas nebuhschanas. Nedomajeet wi
la tautas waitums un prahrigalee kāpat domā, la Juhs
tur Juhs toti maldatees. Juhs man nemeet launā, la e
tahdeem pahmetot studiju nebeigschau. Waj to buhs flawet
— Un tad sineet, es personigi esmu pat atturejees no pah
meschanas, bet telpu leegt tahdu nebuhschau graisschana
newareja. Un tee, kas tahdas til laitigas parahdiba
„Mahjas Weesi“ nosodijuschi, ir pa laikam bijuschi tahdu
las pabeiguschi uniwerstatas kursus tepat Kreewija. La
usflausamees, ko par tahdeem sala muhsu lihdsstrahdneek
cand. phil. orient. P. Schmidis, kutsch ar medalu pa
beidhis Peterburgas uniwerstati. Winsch starp zitu ralsta
„Agralo kreetno ralstu weetā, las tisa isdoti preelfsch tauta
isglihotochanas, tagad ar wifadām rešlamam teek isplatit
daschadi kraumi, lai tiski paschi apgahdataji waretu pildi
sawus naudas matus. Kur agrali pee laikraf
steem strahdaja zentigi un nopeetni wihrī
tur tagad gudro un ralsta tahdi meistar
las sawus desmit gadus tik leeliss
„sch t u b e e r e i n s c h i t“, kā a i s m i r s u f c h i p a t e f f a
menu nolift“ („M. B.“ 1895. g. 6. num.). Un
wairali ziti Kreewijas uniwerstatu kurfu beiguschee ralsti
juschi wehl afati. „Mahjas Weesi“ pat nemas wehl naw wisi
no druktis, to tee par tahdeem teikuschi. — Tahkal Juhs
A. Webera igs apgalwojeet, ka es divi gabi nodschwojū
Brasilijs. — Tas naw teesa. Bet ko tur nu, „Tehwija“
jau wehl pastahsia smallakas leetas. Karlis Graudins
lailam preezadames, la Juhs ari to pahrtahjeet pa
politeknikas kursa nebeigschau, apgalwo, la tam n
droshas puses no Denas finojot, la es: 1) filofo
sijas fakultate nemās nesemot studejīs
bet no 1889.—1892. gadām bijis teologijas un paidagogijas
students un 1892./93. gadā atlal bijis eerałstīts kā filo
lofs un filologs starp brihvllausitateem; 2) kāhdu ne
tahdu fakultati nobeids, tas ir — effa
menu nolizi es nebuh nesemot, bet tika
us tahda 1894. gadā eesneega ralsta dabu
jis doktora gradu; 3) Sālīts „Denas“ laikā Rīga
bijis beeshak redsams, nela neredsams u. t. t. Un schahdā
leetas Karlis Graudins paraksta fawu wahrdus un schah
das leetas „Tehwija“ nodrūla fawu 37. numurā sch. g.
Un tas esot notizis, lai sapostitu „Mahjas Weesi“! Man
scheet, la ja tā wehl tahkal es, tad „Tehwija“ sapostit
pate sevi. — „Tehwija“ 37. numurā eeweetotais Kr.
Graudins ralstis „Lai wehl tahkal sapostitu „Mahjas
Weesa“ u. t. t. ir gluschi nepateess un mums wina deh
laikam nahlsees ar „Tehwija“ wehl tahdu wahrdus zitu
runat. — Te deemschēhl labds wahrdinsch man pascham jami
par sevi. Nedaru to labprāht, bet pēspēests. Wifur
fawu jaunibū es la semkopis wifus semkopija darbus strah
dadams esmu pawadijiss us semem lihds fawam 20. gadā
un tad tā satot no arsla aigahās us Zehsu aprinka sflo
un tur nolizi elsamenu us angstalo sflo — primu. Ap
sflo zaur inspēktora Kr. Boehma lunga gahdī
ar privatstundami nopolniju sfolas naudu un pahrtīsu

bija jautri usrunajis daschus pasibstamus un jolojis a
ganeem, kuri meschā ganijuschi. Leekas, ka treela pahr-
steigus no dabas jautro, ap 50 gadu wezo wihr, kursch
wahjisch iusdamees, buhs iislahpis no rateem un meerig
sehdot grahamali, mellejis atspirdsinajumu. (B. W.)

Igaunijas ahrprahktigo apgahdataju beedribai bāroneete M. Girad de Sulanton Rēweles tuwumā dahwi najuse tāhdu muishchinu ar 65 desetinam leelu semes galu ahrprahktigo patverchmes nama zelschanai. Babprahktig dahwanu minetai beedribai pehdejā pušgadā, lā „Rev. Beob.“ sino, eenahžis ap 50,000 rublu.

No Neweles aprinka sino awise „Postimees“, l
kusales muischas ihpaschneels grass Stenbols cerihloji
sawâ muischâ teatri, luru tas bes jeblahdas atslihdibas ai
weli leetotschanai teatra farilhotajeem un daschadeem ziteer
isriblojumeem tautas isiglihtibas labâ.

c) No žitām kreevījas pusem.

Var tautskolotaju gruhto stabwokli un
trubzigajeem apstabkleem ralstidamas, "Birschewij
Wedomostii" starp ziuu sala: Isslaufas netizami un tome
ir yateefba, ta daschi tautskolotaji jan nopyrkuushees leie
fasti un faktuschi fabdejadi few nopolnit maijes garosu

Ta jau ir — ubagofchana. Wispahri dsirdot sfototajus
fakam: greulta dñihwe un snapa istifschana jau nu gan in
bet wehl la nela waretu istift un wiñus greuhumus panest
ja jel mai buhu lähda zeriba, la dabüs panfju. Peenah
wegumis un nespehls, tad nam wairs ne wisplahnala maise

reezeenische, bet ir tikai: bāds un posis. — Otrs launumītas, ka flosotajus „deenasta labā” (для пользы службы) inspektori pārziņot uz zitu weetu. Esot flosotais lahdē.

weetā eedſihwojees, eekopis ſemes ſtuhriti, dahrſinu, ſahzij
turet wiſtas un zitus mahjas putnus un lopus, eepafinee
ar apwidu, wezakrem, behrneem, ar wahrdū ſalot, daud
mas eeperinajees un eemihlojjis ſawu weetiau un re -
winu „deenasta labā“ ſā putnu iželot iſ perelka un aiſ
dſenot uſ zitu weetu, tur wiſſ tam ſweschs un ne-eekopis
un warbuht nemas ne-efot pa prahtam. Gedſihwojees n
atkal no jauna. Štolotajam ſahf juſt energija. Wiſſe
domā: lo neefus ei' un wehl publees, nesin ſam wiſſ atſa
neiſte warbuht atſel huba drihi iacilhroas. Štolotajam

palits, warbuht atlal buhs drihs jaeschtras. Slolotajan netihs wairs ta strahdat, peekopt labu satilfmi ar laudim ruhpetees til firsnigi un energifli par fslolu un behnu mahzischanu, eekopt no jauna dahrfinu, eegahdatees wistinaas juhzinias. Dauds mantas pahzkaravajotees ari isputejuscha un tiluschas par fmeella naudu pahrdotas. Seiva u behrni ari sahl kurnet. Wini schehli ilgojas pehz sen dahrfinu, pehz aprastas aplahrtnes, las wiss saudets - deenasta laba. Tautslolu inspextoreem tapelbz wajadset fargatees no slolotaju beschias pahrzelschanas us zitu weet un to darit pateeß tilai nepezeeschami wajadfigo gadijumos.

Tautas apgaismoschanas ministrija, lä „Pe-
Wed.“ siuo, pawehlejuše, la flototaju seminarde naw u
nemamas tāhdas personas, kuras pawisam newar dseeda
Semstiem, lä waldoeschais senats isslaidrojis, teesib
turet un atvehrt tirdsnezzibas eestabdes. Senats atsin
par vilnigi pareisu un litumigi Schleschigorslas aprinka
(Kursslas gubernā) semstes sapulzes nolehmunn, la semstes
apteekas pretschu magasīnā war pahrdot preelschmetus, kur
nepeeder pee apteeku pretschu flaita, norahdidams, la litu
mōs nelur naw norahdijumu, las semstiem us wispaurej
tirdsnezzibas nolisumu yamata aissegtu atvehrt un tur
saut labdu tirdsnezzibas weislalu. Turpretim, ja tirdsnezziba
eestabeschu eerihoschanas noluhts ir, weetajas gubernas no
aprinka eedsihwotajeem apgahdat kreetnaka labuma prezē
(lä tas bijis nodomats zaur Schleschigorslas semstes nole
mumu), tad schahdu eestabeschu atvehrschanu warot eestlati
par semstu uſderwumu, fneedot masturigeem eedsihwotajeem
litumigi alkautā zelā pabalstu.

9) Suhsibas, kurus waj nu naw apstiprinatas a
peerahdijumeem waj ari naw dibinatas us leezeineelu iste
fumeem, isspreeschamas pehz dselsszelu kalpotaiu leeziba
un pehz sinam, las dabutas no schandarmu polizija
lozelsteem.

12) *Suhdsības norakstu fanehmis*, zela preefschneek waj pahrlvalditajgs personigi waj ari faweeim pilnwarneem.

leem ihuele n e k a w e j o t leetu us weetas, un pehz tam
eerafta preelfschneela waj pahrvalditaja nolehunumu grah
matu, epretim suhdsibai.

14) Lai uſraudſitu, ka lahtigi eewethro un iſmeli ſuhdsibas, kuras eeraſtitas ſuhdsibu grahmataš, tad dſelſſa zelu waldes eesuhta dſelſſzelu infpektijai latra mehnesh 20. deenā ſinas par pagahjuſcho mehnēji — par eeraſtitā ſuhdsibam noteiſīa formā.

Diwidefmitpeezruble, dezmitruble un peezruble 1887. gadā išlaistās papira naudas apmainīšanas pēhdejais termins ir līdz 1899. gada 31. decembrim, uš lo daram usmanīgus zīen. laštais.

Peterburgas Latveeschi dibinaschoi Peterburgā par
werfni preelsch Latveescheem, kuri alis wezuma tapušči ne
spehijgi.

Peterburdsneeks S—sits lahdam isdewejam Leipzig par 4500 rubleem pahrdewis karisatatu krabjumu par first Bismarku, kas pehdejós 40 gadós bijuschaas eeweetotas daschadós ahrsemju un pa dalat ari streewu humoristigó schurnalos un broschurás.

Peterburgā 14. septembrī atveda Italijas pavalsti-
neeka Busona libki, karsch bija kritis par laupījumu uguns-
greblam, karsch bija iżzehlees Warsčawas dzelsszelā pretschu
wilzeena wagonā. Nelaime notila naktī uz 10. septembrī
Preobrasčenskas stacijas tuvumā. Kad pretschu wilzeens
Nr. 103 tuvojās stacijai, tad laħds no bremjetajeem lon-
dultoreem nejauschi pamanija duħmu un leesmu, las iż-
zehla no pehdeja wagonu, kura atradās zirkus hypaschein
Tschinisseli firgs, 3 fumi un 12 baloschi. Wilzeenu gan
tuhlin aptureja, bet wagonu feenas jau bija no leesma
pahrnemtas un tad sanahza faudis un eesahla dseħst dego-
fcho wagonu, tad wagonu feenas jau bija pahrnebħtusħa
ogħles. Starp wagonu drupam un apdeguscheem d'sħiħnej-
leem atrada mineta zirka stalla puissi Busonu. Driħsum
stacijah eradās otrs stalla puissi, karsch ar fadegusħo bija
atraduš-żeen wagonā. Tas bija iż-ġalibbees, iż-ħeb-
dams iż-wagona uż-żelsszelā vambja. Schis stalla puissi
no ugħus ari bija dabujiż apdeguma bruhżes għimmi u
pee rolam, salab to Peterburgā noweda flimnizā. Ugħus-
greħls, ka domi, iżzehlees no nokrituš-żeen swiezes, ar fuu
tizis apgaismot wagoni.

Kreevisā, pēc valstis lehvnižu valdē eenahluščām
finam, lā „Jaroslavas Gub. Avise” iebasti, pagabjuščā
1897. gadā pavisam 46 weetās un 358 deenās tikušas
farihlotas sirgu kreeschanās. Sirgu ihpaschneeleem išda-
litas 1654 goralgas, lopā 1,209,605 rbl. Biswairal god-
algās ismalsats Peterburgā (92,373 rbl.), tad Jelaterin-
burgā, Rīgā, Kurſlā, Skrīvā, Odesā, Ējumēnā.

Slavenais dinamita isgudrotajis Ludwigs Nobels preefsch divi gadeem nomirdams astahja milfigu bagatbu, kuru winsch pa leelai datai atveleja daschadeem labdarigeem mehrkeem un finatu weizinaschanai. 10 milj. franku (apm. 3,800,000 rbf.) tas astahja meera libgai at to nosajijumu, ka schi suma pasneed sama tam, „*las wairat un wislabal strahdajis meera labā.*“ Tagad nu ka „*Birsch. Wed.*“ sino, meera draugu sadeedriba nolehmuse Nobela winai uslijetos 10 milj. frankus nolikt pee **Wina Majestates Kreewijas Keisara Nikolsaja II.** sahjam par Wina Majestates augstfirdigo pasahlumu meera nodibina-schanas sina.

No Põdberezes (Nowgorodas gubernâ) mums ralsta.
Nelaine ne reti naht gluschi negaidot un muhs pahrsteid
ta flasdu walgs. To ari mehs, wairak jaunelli nesen lahdâ
pusdeenâ pedisjwojam. Lails bîja filis un til nogut
dinoschs. „Wadsi, eesim us Wollowu peldetees“, ta us mani
fala lahds 16 gadus wezs jaunellis Eduards L. — „Re“, at
bildu, „tihkas tas pahe atpuhlas stundinas täpat atlaistees
un nofnauistes.“ — „Gan juu nu ari wehl isgulesees deesgan
waj tad nu ilgi paees peldotees“, Eduards L. — atbild.
Winam peebaldo ta wegatalis brahlis Karlis. — „Nu eestim
ar“ nefait nomosoot buteflus un atspirdsingatees.“ Brahlis

ar, nekait nomasgat puteltus un atspirdzinatees." Brāhti
Edwards un Karlis L... pasaka to wehl fawiem jauna-
keem brahleem un mehs wiš knaschi fotojām us Wolfovū
masgatees. Vija foti patihlami. Wiſi jutamees it omuligie
Peldedamess es nemānot biju noktuviis vidiū, tur bijo
vēlīgi. Tiekamēs... iki iebāži mazbet ar 100 kru-

dsīsch. Sinadams, la ziti lahgā neprot peldet, es tos brī
dinaju peldet dīstumā, bet tillo es to eesauzis, wini ja
bija eekluwuschi lahdā mums nesinama dīstakā bedre un
puhlejās wīseem spehleem tilt malā. Welti. — Paschlai
eet lugis gatam un ta wilni apyllahja neslaimigos peldē
tajus. Gan es fauzu zīl spehdams pehz palihgsibas, be
nelkas nelihds. No malas naw til drīhs palihgs sagaidama
un lugis meerigi aispeld tahlas, it la nelkas nebuhtu notizis.
Waj us ta neweens nela nedfirdeja? Neredseja ari? Kas u
to lai atbild? — Brahlī Eduards L... un Alfreds L...
atrada galu wehsajōs wilnās. Abi bija nipri sehni. Eduards
L. 16 un Alfreds L. 14—15 gadus vecs. Winu wezakais
brahlis Karlis, lai gan ari nemahzeja peldet, ar leelām
puhlem tomehr isglahbās un ispeldeja malā. Pehz lahdā
latzina fanahza ir palihgi kreewi un neslaimigo tehwīs. Be
bija jau par wehlu. Pehz lahdām stundam laimejās iswilli
nosflīlusčā Alfreda L. likti. Kā mana ūrds asinoja un
fruktis faschnaudsās, eedomajotees nabaga mahtes sahpes,
kad ta dabūs finat, la tai weenā deenā nahve noptahwus
diwus dehlus. Lai gan biju darlijis lo spehjīs, tomehr
sehni azumirlli fajutu dwehfeles pahrmetumus: „grehwulis”
Bija schehl, la nebiju paspehjīs wairak darit. — Otra no
flīlusčā brahla newareja sadabut un iswilli. Wina likti
atrada tikai tad, kad tas jau sahla peldet pa uhdens wirju
Kahdā augusta svehtdeenas pehzpusdeenā abus brahlus pa
glabaja weenā kapā. Dīshwiba un nahve, zīl juhs sawadas

un tomehr zik tuwu weena otrai! Sch. E.

Mafkawas nopeetnà Kreewu avise „Ruskiia Wedomostí“ rassia par pasibstamo tautislo dseedataju Slaviansku sa tas behrnus, tas dseedet tori, mehrdejot bádá, laisan domadams, ta ar tulschu webderu labal dseedat. Ju Mischnij-Nowgorodas ijslahdes laiká pret winu eesneegto suhdiba, lura peerahdiis, ta flawená Slavianska kapeles lozelli aetutschi bádu un austumu. Sehni, las konzerdi

lojeti zेerutchi babs un aukumu. Sem, tas konzeris
bijuschi tehruschees koschöös apgehröös, atmahuschi pes teesas
gluschi noplöhüschi. Sem silajam "bluhsem" krella weeld
bijuschi tankari un lupatas. . . Wahzu awises tagad sino
ka Bavarijas waldbiä israidijsje Slawiansku lihds ar "kapeli"
no sawäm robescham, tapebz, ka tas "nezilvsejgi un ne-
schehligi isturotees pret behrneem, kuri dseed wina kori." Behrneem
bijis jazeschot bads: par deenu dots pahrits

Begneem vñis juzeswori dñas. par vñena vñis pñcias
ñhlo desnu un tribs lumosñ mases; sñtu ehdeenu tee dabu-
juschi tilai tribs reises mehnës; preefsch 15 behernu ustura
dotas tilai 3 marlas (apm. 1 rbl. 35 tap. ieb 9 tap. u-
gilwela !!). Awises wehl stahsta par pehreeneem, un stee-

Māskawa, ia „Russ. Wed.“ sino, dibinotees lahd
masaruntneefu heedriha, kura 30 merstis no Māskawas

ar keisara Nikolaja I. meitu leeltnasi Aleksandru. Jaunā leeltnase jau pebz gada nomira un ar to keisaram Nikolajam suda interese, rukpetees par landgrafa Friedricha teesibam us Danijas troni, jewischki lab landgrafs eedewās otrā laulībā ar labdu Pruhšču prinzeſ. Landgrafs atteizās savai mahſai Luisei par labu no teesibam us Danijas troni, zeredams wehlak mantot Kurheseni, kas tam tomehr neisdewās. Un nu 1852. g. Londonas konferenze atſina jauno pahri par Danijas traamantineeleem; pebz karala Friedricha VII. nahwes 1863. g. prinjis Kristians palīka par Danijas karali un reiſe wīna jauno, wehl tilai 18 gadus wezo dehlu eezechla par Greekijas karali, meita prinzeſe Dagmara, wehlak Leeltnase un keisarene Marija Feodorowna eedewās 1866. g. laulībā ar Kreewijas trona mantineelu Leelkaſu wehlak keisara Alekſandru III., otrā meita apprezeja Anglijas trona mantineelu, Weles prinzi, treschā Kimberlandes herzogu, fenala Hannoveras karala dehlu. Šīs dauds preku Danu karala nams peeredseja fawā familijā, tad tomehr ir laimes kausam bija fawī ruhtī pileeni pēejaukti. 1864. g. Pruhšča sabeedribā ar Austriju atnēhma Danijsai Schleswig-Holsteinu, divi peekt-dalas no tās semes platibas un eedſhwotajeem. (Schleswig-Holsteina apmehram til leela ſā Kurſeme ar 1 milj.eedſhwotajeem, kuri iſnemot Seemēka-Schleswigas datā atrodoſchos 140,000 Danus, runā Wahzu valodu). Upstahlti pebz tam tā pahrgrosijsches, ka no Schleswigas-Holsteinas atpalak dabuſchanas preefsch Danijsas newar wairs buht runa. Danu pilsgalms tomehr ari wehlak arveen palizijs fwarīgs politiſls zentrs, kur waldija ſirsniga familijas dſihwe un kur tapebz jewischki wasarā fabrauza weefotees augstee karala nama radi iſ Kreewijas, Anglijas, Greekijas, Austrijas. Pee Danu pilsgalma buht par fuhtni tapebz arveen bijis gruhts amats un tur ſpehja noturetees tilai wiſgudrake un iſweizigakēe diplomati. Gelschejā politiſlā karaleene Luise ſtuteja stingri konservatiwo strahwu; jewischki karaleenei Luisai war Estrupa ministrija pateiſtees par to, ka ta ſpehja weſelus 9 gadus fawaldit bes fahrtiga, no tautas weetneeleem atwehleta budſcheta. Karaleene bija wiſpahri paſihiſtama ſā gudra, loti iſglīhtota un labdarīga fundſe, kas puhejās dauds laba darit. Laimiga familijas dſihwe tai atveeglinaja politiſlas nepatilſchanas. Pee tās fahrla tagad fehro warenakei Eiropas waldineelu nami; winas 3 meitam un tilpat dehleem lahti 60 pebznaħlam: wezakais dehls, trona mantineels Friedrichs apprezejis Sweedrijas Norwegijas prinzeſ Luisi, no kuras laulības zehluſches 8 printschi un prinzeſes, no kureem 4 jau apprezejusches; wezakai meitai, kas apprežeta ar Anglu trona mantineelu, 4 behrni, otram dehlam, Greekijas karalim — 5.

Wahzija. Konservatiivo un liberalo laikraksti pēdējā laikā aikāl jo sīhvi plūžas fāvā starpā. Un ir ar' ko plūhtees, ja sagatavojās tatschu uš Pruhšču landtaga wehleshanam, kas notīs oktobrī. Konservatiivei sevischi ußwer, ka ja-apšargajot darba deneju intereses un lai peedabutu pilsehītās fiktirgotajus fāvā puše, tad tie gribetu aiseegt, waj višmas aptaut fimageem nodokleem leelos tirdsneezības weisalus, „leelbasarūs“. No liberalo, brihwpreahīgo pujes aīsrāhda, ka velti mehginoi webstures ratam grahbi spēelds, ka peem. Franzījā, kur leelirgotāwas spaida sevischi augsteem nodokleem. Tas tomeiņi pastāvo un iplatas. Deesgan ustraukunu patriotiķas Wahzu aprindās fazet jaunais nolihgums ar Angliju deht Portugāku Afrīkas koloniju pirkšchanas preelschteiħbas. Portugālija, kas atrodas naudas spaidīs, grib pahrdot fāwos kolonijas, zik lihdī schim finans tizis, tad Wahzu diplomati Anglijai atvelelejuschi preelschteiħbu uš Delagoa juhreas lihtscha nopirkšchanu. No Delagoa wed tuvalais zelsch uš Transwala Bueru walsti, kur pēdējā laislā atlaktaas bagatas selta raktuvēs. (Transwala felta rascha pabrīpēhj jan Sibiriju un eenem trescho weetu pa-faulē). Bej tam 300,000 □ werftju leelā Transwala walsts, kas toti wahji apdīshwota un treknū semi un audseligu līsimatu swieħiħta, laislā noderetu miljoneem aīsgħeju par derigu, swieħiġu nometni. Ur Delagoa lihtscha nopirkšchanu nu Bueru walsts buhtu pilnigi eesleħgħia no Anglu kolonijam um tai iħsalak waj ilgalak laikā buhtu jaiktikt Anglu rokās. Tahds salihgums no Wahzu diplomatu puſes buhtu teesħam wehl leelaks Maleneeħču stikis, nekk flawenais Sansibaras nolihgums 1894. gadā, kur Wahzi par kahdu 1/2 □ werfts leelu klints salini, Hel-golandi, atdewa Angleem Sansibaru un 10,000 □ juhdas fimes Afrīķā.

Liberaleem Wahzijā vāra deesgan rāises jautajums
deiļi Wahzū „reichsbankas“ privilegiju pārgrāfijuma, konservatoriee to turpmal grib pārvebrīt par pilnigu valsts
banku un kā tur nu naboga liberaleem miljōnareem nām
jafaschut, kas zaur schahdē foli tee saudeti leekus 5—6
miljonus gadā, kas turpmal nahltu valsts kosei par labu.
Nām leedsams, ka teem deesgan dauds īvarīgu aīstahju,
jo naudas leetās irs valsts labumu daudzi ne labprāht
skatas, bet leetu iisschķit pehž tam, waj winu paschu kulei
marenu zeltees vēlna, waj buhtu jazēsch saudejumi.

Franzija. Frantschu ministrija tatschu nospreeduse drihsuam Dreifusa leetu lilt no jauna ismeklet un noraidijusse to pee kasazijas teesas (augstakās walsts teesas). Jautajums nu, kā isigurees kasazijas teesa. Teesa war 1) ween-fahrschi atraidit revisiju, atfauzotees us laut lahdū formalu kluhdu. Viņds ar to tad Dreifusa muhſchs no-beigtos us „Welna salas“. Še kasazijas teesa warem ūchahdi isigureees, tas nu gan naw domajams, sevīšķi ari tapebz ne, ka teesa sehd Brisona draugi. No otras pusēs teesa war eet iil tahlū, ka ta sauz pee atbildibas wiſus augstos walsts wihrus, kas ūchini leetā eejaukti — tas nu buhtu leelisks pēhkonā negaijs preefsč leelas dalas Frantschu generalu. Veidsot treschā fahriā kasazijas teesa war tikai weenfahrschi atzelt kara teesas spreedumu atfauzotees us nepareisibu, kas zaur to išdarita, ka ne Dreifusam ne ta adwokatam naw preefsčā lītis iħstais apsuħħdibas ralts, us kura pamata Dreifuss noteests. Tahdā fahrtā tad faulite spihdetu attal pār taisneem un netaisneem, Dreifusu palaiſtu walā iſ zeetuma un ari ta eenaidneleem netistu ne mats aissfahris, iſnemot warbuhi generali Mersjē (kara ministri Dreifusa noteesashanas laikā). Gandrihs jadomā, ka kasazijas teesa iſwebleesee scho trescho ķelu. Tahdā fahrtā wišlabaki buhtu Franzija un tās walsts wiħri no leeliskeem nepatiħlameem flanda-

leem atswabinati, kad teesa yawisam nemeklè tahlak pakai. Bet firdigalee likumibas draugi un ka rahdas, ir pat preefschneeks Brisons grib eet tahlaki: iuhkot atlaht un isnihzinat wisu jesuitu mahzelku, ilerikalo generatu verekkai gaisma zelt wisas to intrigas un likumu pahrkahpschanas. Schahdi isturotees nu gan leeta war palist pahrafs bitama — war nowest pee pilsonu kara. Newar leegt, kari generalsschtaba partijs no sawas pusas dara wiju, le nonahktu pee atlahtas asinainas sadurpschanas. Pilār jau 10 deenas teek turets militar-zeetumā, vee kam to r wina rabi, ne aifstahmis nedabon redset, wehstules un lairakstii tam kari teek aistureti. Un par ko? Par leetu, kola latra zilwela azis, kam wehl wesels prahs, janofauz po nepareisibu no generalsschtaba waj generaala Gurlinden pusas. Ja nu kasazijas teesa, ka tai vebz taisnibas jodara, pagehr Pilāra atswabinafchanu waj masalais leezibas nopräfchanu un generali tam pretojas, tad visonu karfsch gataws. Daudsi gan schaubas, waj generaaleem jel mas buhschot duhscha, spert tahdus folus, kanowestu pee rewoluzijas — ja-atminas tatschu, ka karspehks ir tautas kara spehks un tikkibz, ka tanī walda masala neweenprahriba, tad wisi pahdrofschi noluhs wehjā.

Schweizija. Schweizija 14. (26.) septembri p
Teufelsbrücke (Welna tilta) Schellenes aifā uſzehla kahd
veeminelli, kas leezina par Kreewu saldatu un general
feldmarſchala Suworowa warona darbeem 1799. gad
pahrejot pär Alpu falneem. — Puſdeenā ap pulkſten
eesahklas ſwehtku gahjeens; gahja ar muſiku. Gahjeen
ſahklas Lugana un no Andermattes lehnati dewas leju
Peeminelli preefchā diwi Kreewu preeftri natureja ai
luhgumu var aifgahjuſcheem un kahds Kreewu lapele
koris Genſe nodſeedaja kahdu garigu dſeeſmu. Peemi
nelliſ atrobas ſchlehrſam eepretim Welna tiltam uſ lab
Reiſes kraſta un ir granita klini eekalts milſigſ Kreem
krusts ar bronja wainagu un diweem leelikleem bron
ſobeneem apalſchā. Peeminelli Kreewou hureem laſam
„Generalfeldmarſchala Suworowa laujas heedrem, kuni
1799. gadā pär Alpeem eiot gahjuſchi boja.“ Miruſchi
peeminai dſeedatās dſeeſmas, jaukdamiās ar ſtrauijās kahn
upes ſrahfschanu, darija warenu eefpaidu. Uſ knaſa Go
tizina mahjeenu noktita no peeminelli apſega un ar t
zeremonija bija veigta. No Kreewu augſtmaaneem pee z
remonijas bija klaht Kreewou kara pilnwarneels Bern
generalis barons Rosens, knaſs Gotizins, generalis Š
mows, palkawneels Suworow-Matičewſkis, Suworow
pulſa preefſchneeks palkawneels Koſlows, palkawneels
Korafšowitschs un majors Suworowſ no Suworowa pulſe.
No Frantschu fuhtneezibas Bernē bija klaht militarpil
warneels palkawneels di Morje. No Schweizijas armijo
palkawneels Segefers, palkawneels fon Tſcharners, major
Schmidts, majors fon Winniſs, kapitans Roberts un k
pitans Bſcholle, kurech pehdejais bija wadijis peeminelli
uſſtahdiſchanu. Starp kundjem bija kahda flamenā k
wadoha pehzahzeja, kurai wiſi parahdijs leelu zeeanibu.—
Zeremonijai ſekojoſchais goda meelaſts bija Danjota kung
Grand Hotel Andermatt, fur valdija leela omniſiba. Pee me
laſta nehma dalibu ari Kreewijas wehſteeneels Romā, V
J. Nefidows. — Schweizijas Kreewu bija ſapulſejuſchee
Andermata. Ari Parises Kreewu kolonija bija atjuhtiju
representantus. Andermata plihwinajās tarogi un Kreew
meesuſ wiſur ſanehma ar leelu preeku. Klini eezirstai
peeminelliſ uſ ilgeem laifeem leezinās par Kreewu wa
roniſbu.

Kina. Kinas leisars, sa teel sinots, toti slimis i-
pee ta aiginati Kineeschu ahrsti is wifam walstis malan
Sa schee Kineeschu paschu ahrsti apmehram lihdsinas muhs
puhschlotajeem par to buhs leeki wehl fewischki runat. Nu
Eiropeeschu ahrstu palihdsibas naw ne runas. Mandarin
un leisareene-mahste, kura nu sagrabhuze walbibas grosch
sawas rokás, bijuschi toti nemeera ar leisara reformau
Kineeschuem fewischki nepatizis, sa leisars lehrees pee t-
bisem un pawehlejis tas nogreest un gehrbtees pehz Eiro-
peeschu parauga. Nu sinams wift reformu nodomi uhdent
Leisareene jau islaiduse pawehli, kas atzel leisara nosaz
jumus un Kineeschu preezajas, sa ari wehl us preefsci-
wares grefnotees ar bisi. Kwangsi prouinze dumpis ne-
mitotees het oan quont.

Waleja's webstules

- ¶. K. — W. Pateizamēs, bet neislectosim, jo minētā leetā wai negribam nelo teist.
 K. — N. Iuhfu humoristiskos raschojumus eedewām islectoschan jītur.
 Sudr. Edschum. Iuhfu wehleħħanās iżpibita.
 A. L. — N. Iuhfu raltru pret sinameem usbrulumeem waixi islectosim. Pateizamēs.
 J. R. — N. Pretraktus pret jitu awiħu sinojumeem nemehda u sment. Red.
 Abon. 5711. Peprafija "Mebnejx-ħarla" burtnija tilka (E. E. B.)

Kiran's finger

un us ilgalu laiku palila pāvīfam nefsafaluse, tā tā daščōs apgabalo
fahlaš attal laulu darbi (janvara pirmajā pusē), bet pūrvi nem
neifāsīs un dauds mesčōs un purvainās plāvās pāvīfam nebū
pahejas. Ibhā seima ar deesgan labu lamanu zēlu cestahjās
janvara beigās vaj februara fahkumā, tad us gluschi waleju se
bagati faktita fneegs un eestahjās mehrens fals, turedances ganvī
bes pahtraukumeem lihfs 7. martam, tad leelalo dālu apgabulōs e
fahlaš jan pāmāfaras atkuhnis. Behdigā seimas laitā fneegs, wi
pahbrī, krita deesgan dauds, it ihpāzhi februara beigās un mat
fahkumā tad reise ar to eestahjās ari wiſſītprāfais fals wīfa ū
seimā, baſčās deenās aiffneegdams 12%; tatkā uſ laukeem i seimā
beigās bija paliziš deesgan mas fneega, tapebz ſa atkuhnin ne-ef
wīſč nedabuja pāvīfam noquleeo un — irena, weglī ſalustinam
fneega kādīta nefās ar wehja ſpāhneem no atlāhām weetām i
medu un gramam.

Bawasas eefahlās pawifam wehlu. Līdz 7. martam neturejās pēsala un krita īneegs, un pēbz tam cestahjās pahral pastahwigs, bet, wispahrim, desgan aulstis, vehtains un drehgrālaiks ar stipri salu pa naaktim. Īneegs, sahloams kust pa leelafai valai tilai no 7.—8. martam, pasuda no laulu desgan ahtri, bet at fargatās weelās wina luschna aiz augšmineteem laitla apstahleem stipri tīla laweta, un weetam to redseja ari wehl aprīla fahltum meiħħos tas' guleja pat wehl ilgal. Upes, pa leelafai dala atlusa waħlu tilai ap 13.—25. martam. Pēbz nedauðs desgan filta fahles deenam, lura bīja ap 20. martu, scha paščha meħneħha beigaf fahle atlal no jauma publ seentela un jiemelrikha wehji un wejjeħed u sturejās atlal drehgns, aulstis un vehtains lailis, aisslawedam weetam jaun cestahlos laulta darbus. No 8. aprīla fahla meħren filts, flaidras deenak, bet pa naaktim wehl weenmehr bīja loti aulstis leets ganderħihs pawifam pēstahjās un jeme, stiprem weħċeem publ fahla ahtri skub. Pilnigs filtnums, pēspesdams parahbites jaunaj fahlei, fahlaas tilai ap 20. aprili un 24.; 26. un 29. lija fmal-lectutinsħ, lursq maja fahltum palika stiprals un loti drangi nivereja wiċċem laulu augeem.

Raftneegaino, pahak lebno seemu seemas fehja istureja labi un
paawasara radojjas ja leelalai dalai tahdā paachā weida, lahma ta bi
seemai fablotees — siitkasi tilai bija wehlee fehiumi, turi bija tifufa
reefhi pahak flapju semē; ihstā laikā fehje seemajt bija pilnigi a
meerinoesk un labi. Paawasaram eestahjotes seemaji toomehe fhur tu
ihsimka seemas weekas, aif fahabjuuscha fregea un loetus uhdens, b
wehl waitak wini zeeta no styrām naltis falnam martā un aprī
fahkumā, it ihpaschi mahlia un truhru semēs. Tahlaate laifa apstabi
aprīla pirmajā diivi trefchvalas bija tapat nelahwehligi preef
seemajeem — it ihpaschi tee aistlavejas sawo atihistka aif fultuma u
mitruma truhkuma, un rudi fabla pat isleist no laba stahmolia pah
wehlsdamees neapmeerinoeskā. Tatshu, ar fultuma eestahschanos u
peh leetus nolischanas, las notila aprīla veigās un maja fahkum
seemajsi fabla atlal ahtei atspiegut un ap 10. maju tos warjeja atsi
ja leelalai dalai jau par apmeerinoeskem — smilshu semēs un n
agrá fehiuma pat par labeem.

Kneebchi, turpinodami wehl nemies kruhmā, pebz fanemtā
finam spreesdāt, iisslatijās labali par rūdeiem, furi (pehdejī) n
iisbmās wiſat deesā augumā, bet ūmagā ſemēs un pa ſemām ai
fargatām weetam, it iibyachī weblejee ſedjumi, bija til reti, la ſen
lojji pehdejōs gabijumōs atſing winus tifai par wdeiem un pa
parifiam par neapmeertinoscheem.

Semast sefjas ūršlāna preelsch wasarajeem salibdīmājot noti
veesgan reti un latā finā bija ne-eelvēchojamī — pahēfēti tīla p
leelalai datālītā māsi gabalini rufu semajās weetās.
Pee laulu darbevā fahla leetees parastā lailā jeb drušlu wehle
Mūstēt un Jaunīgloewas aprūkōs — ja leelalat datāl no apri
widus, un pahrejdā gubernas apgabaloš — no 8.—10. aprīlim u
tilai augstāk qulosoħčōs laukōs ar smilshu semi agrāl. Wasaraj
sefjas laits eefahlās aprīla belbsamajā trefchvalā pee wiſai isdwige
avstākkiem.

Lövi, wišpahrim nemot, istureja loti labi ſeemu un leelako da
apgabaloš, netilaš kā ween nebija ehdama trublums, bet, vateizote
pehrnā gada abholina raſčai, peetila ta pahtyplnam. Pahral lehno
un drebgnaſ ſeemas deht ehdamais no lopeem netila labvraht ehd
un, neſtavoteks uſ wina daudzuma, lövi paawafari nebija trečni. We
maſal labi israhbtijas preefsch lopeem wehlais, aulstais un flapja
paawafaris — ganibu ſahle ilgi neparatibijas un lopus wehu til
laida laulā, pec tam dauds zehru aifgabja poſta aif aulzuma i
flapjuma.

Bebz nedauds slaidram un loti siltām deenam maja esahumā, 8.—10., eskahās viēpāri loti nepastahīgās lais, lursch a schīhras sava flarpjuma dehl un eewehrojams aīs temperatūras paseminaschanas finā pa naktim. Laila starpā no 10.—12. un 25.—27. maijam višu gubernā bija jūhtams pahārlīki stīpri leetus daudzums, lūzī maītāja vafarajā labo attīstību un gabs vēlre sejamus. Mai otrā pušē kā rafstārīslu fawadību var minet to, ka tad notīslās loti stīpri leetus gahseenti (it ihpaschi stīpri tee bija ap 17. un 23. maiju un negaīti, kuri, laut gan teem bijo weetejs rafstārīs, tafshā aishēnē loti plāsfās opgabālus un atneši nemazumī sautejumu. 23. maiju weetam leita stīpe krūfa baridama šķur tur deesgan eewehrojamū saudejumus (Bauslas aprīnlī). Leelais leetus, lursch dasqōs apgabālās radīja jaunus strautus un paaugstināja upju uhdens spoguli un uspluždamus, nobeisīs ap 26.—28. maiju, un no sāha laikā nedau deenu rektorejās slaidrīs, laut gan deesgan wehīs lais. Salnas nātilusčas eewehrotas, bet temperatūras paseminaschanas maja beigās un it ihpaschi junija sahūmā bija stīpri sauhītama. Ap 5.—8. junijā leetus atlal no jauna atlaiktojās.

I. leetus muutub jaanuse ümberjuhe.
Kuidas sedeschna eesfääb maja keigas pree deesgan isedwigeer
laifa apstahleem, jo leetus tchinii starpa nelahes nedrija un flaidi
laifa mainijärg ar wehjaimi. Sedeschna toimeh nenotila wifai dra
kooji ka keigas tila no leetus fortas.

Seomas rudsī waival pahriwara gadījumās bija pilnīgi apmeināts, pat labā stāhvollī un salīdzīnot, tīlai nedaudz apgabali semlopijī tōs flaitījū tīlai pēc widejēsem, it īpafšī semumēs un māhi semēs, tur rudsī išmīla jau agrā parvāsārī. Višpahrim nemot, vienomeit īshabījās par weenadeem, gareem, beešeem, ar reñnam wahyrām. It īpafšī labi rudsī bija waival weeglatās semēs un labi mehīloī laulās, tur wiini deemshebī, weetam tometē saguleja welērī liids pāseedschanas lailam un semlopijī issazīja ūchaubas par labu bīrum. Seomas īmētī ar maf īstāhvīnumēm, bija labi un nereti pat teizā.

Semias tweetj, ar maj ihesymumeem, dija labi un nerei pat reig
mā ūahwolli.

Wafarajai rabiija pahral taibu aimu. Agree sehjumi, kuri la
labi un weenadi fanahza, tapa farwā attihstibā aptureti no pawafar
auftiuma, un weetam, it ihpaschi semas un fmagāl semes, tee stip
zeeta no leela ūajruma, fahla ūeljet, balet un pec-auga ar nefahle
Wissipral, là bija redams, zeeta agree mēesuu sehjumi, furus waj
djeja weetam pat pahsecht. Kartupei ilgalu laiku neusnahza un sem
kās weetās, ajs auftiuma un pahral leela ūajruma fahla apalshchā pu
Wehhalee wafaraja sehjumi fanahza grūhti un weeneadi, dačšas we
tās te nabja redāmi tilai junija faklumā. Labala iſrahdijs waf
rajas sehjumi weeglatās semes, fur wiui majal zeeta no lectus un
fi ta laila eestlahschos ahtri fanedmās augumā. Ar lectus peestahsch
nos, ap 27.—28. maju, wafaraja fahla fanentes un waikai qadijumi
tila ūishti tuwu pec apmeerinoscheem, nerei pat labeem. Wasgrunteel
faimingiibās wafaraju sehjams laiks turpinajās liids pat junija pi
maj tredzalai.

Labiid laitigi tahrpi us lauleem netila maniti, isinemot drabsch tabrpu, kresch soud tur ne-eeveheojami apmaitaja agros meeshi (Talpu aprinkti). Eimu fejhumi weetam druflu zeta no tahrpeem Jev gawas un Jaunjelgawas aprinkos.

Wofarjuu fejhumi drubwas nelut nemainija fomu isfslatu, j
neslaita daschus garibijumus, kur tee tila efechti ismirfslachho semaj
weeta. Kas attecas us feiwischlam ausu vahrmaintam, kas noitlusd
wasaraju fastabwa, tad pirmā weetā leelama semkopju zenfchanas lin
fejhumi pamajinaschanas finā, tapēch ja pedejo zemas stipri faschluti

Sahle, iñemot appluhsdusás un purwoju plawas, kuras stip
zeeta no pahala flayjuma un fanestem netidrumetin un fmitim, wi
zaur atradás labá un pat loti labá stahwollí, apfolidaun lupu seem
raſchú. Ahbolinsch, iñemot mahla semes, kuras wintsch weetam zet

Beetam bija stipri juhtam strabdnelu truhkums, ja dalai wins
aiseefhanas debl us buhwejamo Raflawas-Bentspils dselszeli, lä
us Rigu fabrifas un us zitām darba pēnam. Beetejo strabdnelu
truhkums padalai tila papildinatis jaun peenadzīzem, it iepastoi n
Kaunas gubernas. Bauskas aprīlīs isetoja strabdnelus, kuri bij
eenahluſti no Rīgas gubernas, un daudz faimneelu Dobeles aprīlī
nolība strabdnelus pat i Galīticas gubernas.

